

ქ. მცხეთა, ბაგინეთის არქეოლოგია

❖ ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობების მოვლა-პატრონობა და მათი შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია სახელმწიფოს განვითარების პროცესში. ჩასატარებელი სამუშაოებით მოხდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

❖ ძირითადი პირობები

მიმწოდებელი შემსყიდველთან შეთანხმებული სამუშაოების გრაფიკის შესაბამისად, წარუდგენს მას ინფორმაციას, წერილობითი ანგარიშის სახით, გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. იგი ვალდებულია, გაითვალისწინოს შემსყიდველის შენიშვნები და წინადადებები, რაც შემდგომში საფუძვლად დაედება შესრულებული სამუშაოების ანაზღაურებას.

სამუშაოების შესრულების გრაფიკი განსაზღვრავს სამუშაოთა მიმდინარეობას და შემსყიდველისათვის ეტაპობრივად წარუდგენს გეგმას.

შესრულებული სამუშაოების ანგარიში შემსყიდველს წარუდგინება ელექტრონული ვერსიის – კომპაქტური CD დისკის (1 ეგზემპლარი) და მყარი ასლების სახით (2 ეგზემპლარი).

მიმწოდებელი ვალდებულია, არქეოლოგიური სამუშაოების დაწყებამდე ძეგლზე დაამონტაჟოს ჩასატარებელი სამუშაოების ამსახველი საინფორმაციო ბანერი, რომელიც უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

- მესაკუთრე;
- შემსყიდველი;
- მიმწოდებელი;
- ჩასატარებელი სამუშაოს სახეობა;

❖ ძეგლის მოკლე აღწერა

არმაზციხე წარმოადგენდა ქართლის (იბერიის) სამეფოს დედაქალაქის, – დიდი მცხეთის უმნიშვნელოვანეს ნაწილს – აკროპოლისს. იგი ჩვენი ქვეყნის ისტორიის გარკვეულ მანძილზე იყო დიდი მცხეთის ერთიანი საფორტიფიკაციო სისტემის (წიწამური, ღართისკარი, სარკინე, ციხედიდი, კაციტავანა) შემადგენელი ნაწილი.

ძეგლის არქეოლოგიური შესწავლა დაიწყო ი. ჭავჭავაძის, დ. ბაქრაძისა და ექ. თაყაიშვილის თაოსნობით 1889 წელს და გარკვეული წყვეტილებით გაგრძელდა 1998 წლამდე. დროის ამ მონაკვეთში მიკვლეული, გამოვლენილი და შესწავლილი იქნა ძვ.წ. II–I, ახ.წ. V–VI ისეთი მნიშვნელოვანი არქეოლოგიური ძეგლები, როგორიცაა: თავდაცვითი სისტემის მონაკვეთები, სვეტებიანი დარბაზი, ექვსაფსიდიანი ტაძარი, მარანი, ორსენაკიანი ნაგებობა, კლდეკარზე გათხრილი გაუძარცველი და უნიკალური არტეფაქტებით გამორჩეული ქვის სარკოფაგი, სამი ე.წ. რომაული აბანო (მათგან მეორე აბანოსთან აღმოჩნდა ბერძნულენოვანი ეპიგრაფიკული ძეგლები) და სხვ.

❖ არმაზციხის (ბაგინეთი) ნაქალაქარის კომპლექსის ტერიტორიაზე უნდა ჩატარდეს შემდეგი არქეოლოგიური სამუშაოები:

- ბაგინეთის აკლდამის მიმდებარე ტერიტორიაზე (135-137 და 166-167 ნაკვეთები) სადაზვერვო თხრილების გაჭრა;
- თავდაცვითი სისტემის დასავლეთი კარიბჭის ლოკალიზების მიზნით ნაქალაქარის დასავლეთი ნაწილის (100-103 და 130-133 ნაკვეთები) არქეოლოგიური სადაზვერვო თხრილებით შემოწმება და კარიბჭის სავარუდო ადგილის გათხრა.

❖ არქეოლოგიური გათხრების ჩატარების პირობები

- სამუშაოების ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამუშაოთა შესრულების ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ფასეული ელემენტების შესანარჩუნებლად. მუშაობის პროცესში მიმწოდებელი ვალდებულია, სამუშაოები შეასრულოს სავალდებულო-არქეოლოგიური სამუშაოების მეთოდების სრული დაცვით;
- სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლენილი არქეოლოგიური ობიექტები და არქეოლოგიური მასალა მიმწოდებელმა სათანადოდ უნდა დაიცვას დაზიანებისგან, განადგურებისა და დაკარგვისგან, ასევე გარემო პირობებისა და სხვა არასასურველი ზემოქმედებისაგან;
- თუ არქეოლოგიურ სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლინდა მაღალი მატერიალური ღირებულების მქონე ნივთი (ნივთები), ამასთანავე, მეთოდოლოგიური, კლიმატური, ტექნიკური ან სხვა პირობების გამო ვერ ხერხდება მისი (მათი) დაუყოვნებლივ ამოღება და უსაფრთხო ადგილას ტრანსპორტირება, მიმწოდებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ მიმართოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოს;
- მოძრავი არქეოლოგიური მონაპოვარი, უნდა ჩაბარდეს დიდი მცხეთის არქეოლოგიურ სახელმწიფო მუზეუმ-ნაკრძალში სათანადო თანმხლებ დოკუმენტაციასთან ერთად.
- არქეოლოგიური სამუშაოების მიმდინარეობისას, ახლადგამოვლენილი გარემოებ(ებ)ით გამოწვეული ცვლილებები შეთანხმებულ უნდა იქნეს შემსყიდველთან.

❖ შემსყიდველისთვის გადასაცემი საბოლოო პროდუქცია

წარმოდგენილი პირობებისა და ვადების ფარგლებში, მიმწოდებელმა საბოლოო პროდუქციის სახით შემსყიდველს უნდა გადასცეს არქეოლოგიური კვლევის ჩატარების შედეგები, შემდეგი შემადგენლობით:

- შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაციის, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები;
- შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუკები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება;
- შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი;
- შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით;
- საკვლევი ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა;
- არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი;
- არქეოლოგის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა;
- კროკები;
- გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დაცვით;
- ტექსტური აღწერილობა;
- არქეოლოგიური კვლევის შედეგების ანგარიში.

❖ არმაზციხის (ბაგინეთი) ნაქალაქარის კომპლექსის ტერიტორიაზე ჩასატარებელი არქეოლოგიური სამუშაოებისათვის დოკუმენტაცია მოცემულია ტექნიკური დავალების დანართების სახით.

- არმაზციხის (ბაგინეთი) ნაქალაქარის კომპლექსის ტერიტორიის ფოტოილუსტრაცია (ელექტრონული ვერსია);

- არმაზციხის (ბაგინეთი) ნაქალაქარის კომპლექსის ტერიტორიის სქემა.

❖ **სამუშაოთა საბოლოო მიღება**

მიმწოდებელი ატყობინებს შემსყიდველს სამუშაოთა დასრულების შესახებ, თანახმად გეგმა-გრაფიკისა.

შემსყიდველი ამოწმებს შესრულებულ სამუშაოებს. თუ შემსყიდველმა სამუშაოები შეაფასა წუნით, სამუშაოები დასრულებულად ჩაითვლება დეფექტების აღმოფხვრის შემდეგ.

❖ **სამუშაოთა შესრულების ვადები**

შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიშის ჩაბარების საბოლოო ვადაა **2016 წლის 1 სექტემბერი**. შესრულებულ სამუშაოთა ეტაპობრივი ჩაბარების ვადები და გრაფიკი დაზუსტებული იქნება პრეტენდენტის მიერ შემოთავაზებული გეგმა-გრაფიკის მიხედვით.

არქეოლოგიური სამუშაოების ნებართვას ასევე უნდა დაერთოს მუზეუმის, ინსტიტუტის ან სხვა შესაბამისი დაწესებულების თანხმობის წერილი სამუშაოთა ჩატარების შედეგად გამოვლენილი არქეოლოგიური მასალის განთავსებისა და მისი შენახვის პირობების უზრუნველყოფის შესახებ.

ქ. მცხეთა, ბაგინეთის არქეოლოგია, ხარჯთაღრიცხვა		
I. ფიზიკური სამუშაოები		
№	სამუშაოების ჩამონათვალი	სულ ღირებულება ლარი
1	2	3
	არქეოლოგიური სამუშაოები	
1	ბაგინეთის აკლდამის მიმდებარე ტერიტორიაზე (135 - 137 და 166 - 167 ნაკვეთები), სადაც გავლებული სადაზვერვო თხრილები და მიწის საფარი (ჰუმუსი) მოიხსნება 0.5 მ. სიღრმემდე	
2	თავდაცვითი სისტემის დასავლეთი კარიბჭის ლოკალიზების მიზნით ნაქალაქარის დასავლეთი ნაწილის (100 - 103 და 130 - 133 ნაკვეთები) არქეოლოგიური სადაზვერვო თხრილებით შემოწმება და კარიბჭის სავარუდო ადგილის გათხრა. მიწა (ჰუმუსი) მოიხსნება 0.5 მ. სიღრმეზე	
3	გამოვლენილი ნაგებობის კედლების და იატაკის პრეპარაცია	
4	სამარხების პრეპარაცია	
5	მიწის გატანა ურიკით 150 მტრზე	
	ჯამი I	

II. კვლევითი სამუშაოები

	დასახელება	
1	შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაცია, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები	
2	შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუკები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება	

3	შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი	
4	შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით	
5	საკვლევ ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა	
6	არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზოში	
7	არქეოლოგის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა	
8	კროკების შედგენა	
9	გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით, არტეფაქტების ჩანახატები და ფოტოფიქსაცია.	
10	ტექსტური აღწერილობა	
ჯამი II		

	სულ პირდაპირი ხარჯები (ჯამი I+ჯამი II)	
	ზედნადები ხარჯები არაუმეტეს 10%	
	ჯამი	
	მოგება არაუმეტეს 8%	
	ჯამი	
	გაუთვალისწინებელი ხარჯები არაუმეტეს 5%	
	სულ	

